

Міжнародний університет бізнесу і права

**БІЗНЕС-
НАВІГАТОР**

Науково-виробничий журнал

№21

спеціальний випуск, присвячений засіданню круглого столу
Міжнародної академії економіки та екотехнологій

2010

м. Херсон

БІЗНЕС- НАВІГАТОР

№ 21
2010

Науково - виробничий журнал

Засновник і видавець: Приватний вищий навчальний заклад Міжнародний університет бізнесу і права. Україна.

73039. м. Херсон, вул. 49 Гвардійської Дивізії 37-А

тел.факс (0552) 33-53-40, 33-53-38

e-mail: mubip@mubip.org.ua, metod@mubip.org.ua, web: www.mubip.org.ua

Свідоцтво Міністерства юстиції України про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія КВ № 15586-4058ІП від 03.09.2009р.

Затверджено постановою ВАК за № 1-05/5 від 18.11.2009р. як фахове видання з економіки і підприємництва

Періодичність видання: 2, 3 рази на рік.

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжнародного університету бізнесу і права 15.10.10р., протокол № 3.

Головний редактор: Жуйков Г.Є., доктор економічних наук., старший науковий співробітник.

Заступник головного редактора: Мармуль Л.О., доктор економічних наук, професор, заслужений працівник освіти України.

Редакційна рада:

Білоусова С.В. - кандидат технічних наук, професор, ректор Міжнародного університету бізнесу і права, дійсний член Міжнародної Академії Економіки та Екотехнологій;

Левківський К.М. - кандидат історичних наук, академік Академії інженерних наук України, замісник директора Науково-методичного центру вищої освіти Міністерства освіти і науки України;

Топіха В.І. - доктор економічних наук, професор.

Відповідальний секретар: Крупіца І. В.

Редакційна колегія: В'юн В.Г. – д.е.н., професор; Гавриш В.І. – д.е.н., професор; Гаркуша А.Н. – д.е.н., професор; Горлачук В.В. – д.е.н., професор; Данилін В.М. – д.е.н., професор; Іртищева І.О. – д.е.н., доцент; Лагодієнко В.В. – д.е.н., доцент; Наумов О.Б. – д.е.н., професор; Топіха І.Н. – д.е.н., професор; Шаповалова І.О. – д.е.н., доцент.

У збірнику подаються результати наукових досліджень з питань економіки та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), а також економіки природокористування та охорони навколишнього середовища.

Рекомендовано для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, фахівців у галузі економіки, управління, права державних і місцевих органів самоврядування.

Усі права захищені. Повний або частковий передрук і переклади дозволено лише за згодою автора або редакції. При передрукуванні посилатися на „Бізнес-навігатор”.

Редакція не обов'язково поділяє думку автора і не відповідає за фактичні помилки, яких він припустився.

©Міжнародний університет бізнесу і права. 2010

© Колектив авторів. 2010

ЕКОНОМІКА

Місюк О.В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	5
Гайдукова Т.П. РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	8
Сорокунська Т. О. ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ВПЛИВ НА РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	16
Філіппова В.Д. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АПК ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ РЕГІОНАЛЬНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ	19
Ларіна Я.С. НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АПК УКРАЇНИ	22
Лагодієнко В.В. ДЕЯКІ ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ В РЕГУЛЮВАННІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	28
Шевчук Я.В. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ	36
Горлачук В.В., Малачієв А.М. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТА ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	40
Смутко А. М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ ДЛЯ РІШЕННЯ БАГАТОЦІЛЬОВИХ ПЛАНОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗАДАЧ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ АПК УКРАЇНИ	47
Юрченко В.В. СТРАТЕГІЧНЕ МАРКЕТИНГОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	54
Комар Н.О. ЗАСТОСУВАННЯ СТРУКТУРНОГО АНАЛІЗУ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	61
Кузькіна Т.В., Дрогожилов М.А МАРКЕТИНГ ПОСЛУГ І МАРКЕТИНГ У СФЕРІ НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	64
Іванов А.М., Матвієнко А.В. КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ЩОДО СТВОРЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ТУРПРОДУКТУ	68
Пустова Н.О. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ МІСЦЕВИХ ВИРОБНИКІВ	75
Білоусов О.М. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ В СОЄВИРОБНИЦТВІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	80
Іртищева І.О., Потапенко О.М. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	84
Миленький Д. В. ПРОЦЕС ТА ІНСТРУМЕНТИ МАРКЕТИНГОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ	90

Лісовий А.В., Чуницька І.І. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ЯК БАЗИС ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ	96
Ковальов С.О. НЕПРИБУТКОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК	102
Орленко О.В. РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	106
Бавико О.Є. СТАН ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ	110
Гальчинська Ю.М. ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ БУРЯКОЦУКРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ З УРАХУВАННЯМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦУКРУ	115
Фомішина В.М. ІНВЕСТИЦІЙНА МІСІЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ	119
Лагодієнко В.В., Богданов І.С. ЩОДО ПРОБЛЕМ І ПЕРСПЕКТИВ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В АПК УКРАЇНИ	125

УПРАВЛІННЯ

Смелянець Т.В. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	129
Тимофієва Г.С. ОБҐРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ РОСЛИННИЦТВА НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	132
Афонченкова Т.Н., Благодатный А.В., Масенко Б.П. ЛОГИСТИЧЕСКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ КАК УПРАВЛЯЮЩАЯ СИСТЕМА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИКИ	137
Рассихина В.Є., Мартинова О.В., Наумов О.Б. ДОСЛІДЖЕННЯ ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ПОВЕДІНКОЮ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	142
Шаповал В.М. ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	148
Кваша О.С. ПРОБЛЕМИ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ СП «НІБУЛОН»)	155
Рибалко С. В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	161

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Банєва І.О. ЗЕМЛЯ ЯК ОСНОВНИЙ РЕСУРС АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	166
Гапоненко Л.В. РОЗРОБКА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ АГРОПІДПРИЄМСТВ	168
Бойко Л.І. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЩОДО СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРНИХ УТВОРЕНЬ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	175
Коняєв О.В., Турчак Н.А. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ ІНТЕНСИВНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА	178
Жуйков Г.Є. ФІНАНСУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ АГРАРНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	183

Список використаних джерел:

1. Дадашев Б.А. Кредитні спілки в Україні / Б.А. Дадашев, О.І. Гриценко, «Центр учбової літератури», 2010. – 109с.
2. Закон України «Про кредитні спілки» від 20 грудня 2001 р. № 2908-Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №15. – с. 101.
3. Закон України «Про кооперацію» від 10 липня 2003 р. № 1087-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – с. 35.
4. Оленчик А.Я. Кредитні спілки в Україні: основні засади діяльності. Навчальний посібник. В 2-х книгах. Книга перша / А.Я. Оленчик. – К.: УІРФР, 2006. – 656с.

УДК: 338.23:336

Орленко О.І.

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Постановка проблеми. Трансформаційні перетворення в аграрній сфері економіки за останні роки висвітлили нові невирішені завдання з цієї проблематики. Найважливішими з них є потреба у комплексній оцінці фінансової політики аграрної сфери економіки як економічної категорії; потреба у розгляді напрямів та елементів фінансової політики відповідно до сучасних запитів практики; нерозв'язаність недостатнього використання у ринковій економіці України таких синтетичних фінансових інструментів, як лізинг, факторинг, франчайзинг; відносно повільне впровадження в практику інтернет-технологій, важливість яких в сучасних умовах виділяє їх в окремий фінансовий інструмент; не вивченість впливу оподаткування на стан розвитку аграрної сфери економіки тощо.

Необхідність державного фінансування зумовлена не тільки специфікою галузі сільського господарства, а й рядом особливостей, які притаманні вітчизняним підприємствам цієї сфери. Серед них, зокрема, такі: зниження купівельної спроможності населення, що обмежує можливості підняття цін на сільськогосподарську продукцію; відставання України від розвинутих країн за рівнем науково-технічного прогресу, передових технологій тощо; потреба в інвестиціях для підтримки родючості ґрунту; низькі рівні розвитку інфраструктури сільської місцевості; розрив сталих економічних і технологічних зв'язків між різними сферами агропромислового комплексу [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику фінансової політики досліджували у своїх працях такі відомі вчені, як Л.І. Абалкін, П.Г. Буніч, Е.Т. Гайдар, Я. Корнаї, В.А. Медведєв, С.Я. Огородник, Г.Х. Попов, Е. Ульст, А.А. Чухно, С.С. Шаталін, І.С. Ястремський та інші. Різні напрями та елементи фінансової політики розглядали: І. Балабанов, І. Бланк, Л. Буряк, О. Василик, Н. Внукова, В. Гесць, Н. Заяць, О. Кириленко, М.І. Крупко, В. Ковальов, І. Лютий, М. Короленко, І. Лукінов, В. Міщенко, Г. Нам, І. Мазур, В. Опарін, Л. Павлов, А. Поддєрьогін, С. Реверчук, Р. Сайфулін, В. Федосов, М. Фісенко, М. Чумаченко, В. Шапіро, А. Шеремет, М. Яснопольський та інші. Але у економічній літературі відсутня цілісна концепція і системний підхід до розуміння такої складної економічної категорії, як фінансова політика та її специфіки реалізації в аграрній сфері.

Невирішені частини загальної проблеми та мета статті. Однак, ряд теоретичних і практичних питань щодо цієї проблеми, все ще залишаються недостатньо вивченими.

Завдання дослідження полягають в комплексному вивченні питань, пов'язаних з особливостями фінансової політики у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектора України.

Виклад основного матеріалу. Державна фінансова політика щодо агропромислового сектору здійснюється через кредитне регулювання, заходи з реалізації митної політики, бюджетну підтримку, стимулювання розвитку соціальної інфраструктури на селах, державне замовлення та систему страхування сільськогосподарських ризиків. Державні заходи для вдосконалення механізмів фінансування АПК в умовах кризи мають бути ретельно дібрані та підпорядковані одній меті – підвищення ефективності виробництва продукції. Держава має не цілеспрямовано управляти фінансуванням підприємств агропромислового комплексу, а то й цілої галузі сільського господарства, а здійснювати регулювання фінансового механізму для взаємодії агропромислових виробників та решти підприємств, що зараз існують на ринку [5].

Необхідно ввести дієвий механізм фінансування державних закупівель сільськогосподарської продукції та проводити ретельний контроль за використанням наданих бюджетних коштів.

Для збільшення ефективності здійснення механізму фінансування кредитування агропромислового комплексу має бути законодавчо спрямоване на економію коштів, цільове використання кредитів. Ставка по останніх для сільськогосподарських виробників повинна бути знижена до прийняттого рівня. Вона повинна базуватися на реальній обліковій ставці. Потужнішим господарствам агропромислового комплексу потрібно надавати кредити лише на певні цілі та запровадити детальну звітність про їх використання. Ці заходи мають звести до мінімуму списання грошей на незаплановані цілі. Кредити пропонується виділяти гривневі, у межах загальнодержавних програм і в умовах конкурсу. Це передусім надасть більші можливості тим агровиробникам, які сьогодні ефективніше працюють. А тому буде отримано більші надходження та продуктивніше використано ресурси [2].

Вкрай обмежені бюджетні кошти в нашій країні доцільно спрямувати виключно на ключові заходи підтримки розвитку сільського господарства і підприємництва в сільській місцевості, а саме: наукові дослідження, зокрема в галузях елітного насінництва і племінного тваринництва; проведення технологічних ярмарок; здійснення інвестицій, які впливають на зниження затрат, поліпшення якості робіт і продукції; розвиток інфраструктури сіл і сільськогосподарських ринків; освіту і професійне навчання, перепідготовку землеробів на несільськогосподарські професії і інше; здійснення державних замовлень.

Одним з основних джерел фінансування сільськогосподарського виробництва залишаються власні кошти підприємств. До них відносяться нерозподілений прибуток та амортизаційні відрахування. Але для нормального відтворення основних засобів рівень амортизаційних відрахувань, який закладається в собівартості продукції, є недостатнім.

Щодо кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств, то аналіз кредитних праввідносин в аграрному секторі економіки свідчить, що комерційними банками не враховується специфіка сезонності сільського господарства. До цього часу сільськогосподарським товаровиробникам, як правило, продовжують надаватися короткострокові кредити, в результаті чого штучно створюються умови неплатоспроможності позичальників з усіма наступними негативними наслідками. Банки у кредитуванні надають перевагу підприємствам переробної промисловості. Це зумовлюється невідповідністю сільськогосподарських товаровиробників вимогам банків (відсутність застави, збитковість тощо). У пріоритетному секторі національної економіки майже не проводиться робота щодо забезпечення вітчизняних або іноземних спеціалістів інформацією про потребу в коштах господарств та регіонів, про види кредитів, які їм необхідні та реальні строки повернення цих кредитів, виходячи з виробничого потенціалу підприємств і регіонів, прогнозу цін на продукцію, що вони виробляють, можливостей

не тільки банкам, а й самим сільськогосподарським підприємствам [3].

В 2010 році кабінет міністрів України скоротив кількість коштів, які виділяються із Стабілізаційного фонду році для здешевлення кредитів, фінансування інвестиційних проектів, загальнодержавних і державних цільових програм в агропромисловому комплексі, з 2,903 млрд. грн. до 1,253 млрд. грн. Зокрема, уряд скоротив виділення коштів на здешевлення кредитів для аграріїв з 1,012 млрд. грн. до 622 млн. грн. Зменшилося також фінансування інвестиційних проектів: з часткового відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам вартості будівництва і реконструкції тваринницьких ферм і комплексів — з 1 млрд. грн. до 0,1 млрд. грн., за поданням державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції — з 200 млн. грн. до 50 млн. грн.

Виділення коштів на надання державної підтримки для виробництва продукції рослинництва скоротили з 258,590 млн. гривень до 213,590 млн. грн., з них для виплати часткової компенсації вартості використаної електроенергії для поливу сільськогосподарських культур на зрошуваних землях фінансування зменшили з 88,59 млн. гривень до 43,59 млн. грн. На здійснення заходів щодо охорони і підвищення родючості ґрунтів фінансування скоротили з 100 млн. гривень до 5 млн. грн [4].

Фінансування часткової компенсації вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва зменшили зі 150 млн. гривень до 100 млн. грн; кошти на запобігання поширенню збудників інфекційних хвороб тварин скоротили з 16 млн. гривень до 6 млн. грн.

Обсяг бюджетних коштів Стабілізаційного фонду, які передбачалося виділити на фінансування загальнодержавних програм в АПК на поворотній основі, скоротився з 130 млн. грн. до 80 млн. грн. Зокрема, на надання кредитів фермерським господарствам буде виділено 40 млн. грн., тоді як раніше передбачалося виділення 80 млн. грн., на закупівлю племінних тварин, вітчизняної техніки та устаткування для АПК для реалізації аграріям на умовах фінансового лізингу - 40 млн. грн. (раніше передбачалося 50 млн. грн.) [4]

Фінансування аграрної галузі за останній період характеризується скороченням кількості програм, на які надається державна підтримка. Доступність кредитних ресурсів також є обмеженою. Ось чому у ситуації, що склалася, потрібно більше уваги приділяти пошуку можливостей удосконалення механізму фінансування агровиробників. Для вирішення проблем аграрного сектора потрібно збільшити фінансування, необхідно ввести мінімальні ціни державної закупівлі з урахуванням 10%-ної рентабельності виробництва для сільгоспвиробників, відновити форвардні закупівлі Аграрним фондом, для чого виділити 1,5 млрд. грн. з держбюджету.

Запровадження моніторингу та вдосконалення звітності про використання коштів, отриманих господарствами галузі, не лише сприятиме значній економії часу на аналіз показників їх діяльності, але й дозволить визначити таке співвідношення затрат фінансових ресурсів на одиницю виробленої продукції, при якому буде найефективніше використано залучені до процесу кошти.

Для залучення коштів з інших джерел потрібно створити сприятливі умови для вдосконалення механізму фінансування агропромислових підприємств шляхом надання кредитів. Зокрема необхідно спростити саму процедуру отримання коштів цим шляхом, знизити ставку для агровиробників, зменшити суму застави, необхідної для підписання кредитного договору.

Для стабілізації аграрного виробництва та підвищення ефективності функціонування аграрного ринку в зарубіжних країнах використовується система прямих і непрямих важелів державного впливу: регулювання цін і фермерських доходів, бюджетне фінансування, кредитування, оподаткування, стабілізація ринку сільськогосподарської продукції тощо. При цьому практично всі західні країни у відносинах сільського господарства з іншими галузями, у питаннях експорту й імпорту сільськогосподарської

сировини дотримуються принципу аграрного протекціонізму. Більше того, успіхи сільського господарства країн Західної Європи, США, Канади, Японії, Китаю зобов'язані не стільки розвитку ринкових відносин у цих країнах, скільки обмеженню дій ринкових механізмів саморегулювання з використанням зовнішніх важелів впливу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Здійснення ефективного фінансування підприємств агропромислового комплексу вимагає удосконалення всіх ланок єдиного грошового ланцюга, який забезпечує проведення цього процесу. Для цього необхідно впроваджувати законодавчі ініціативи, економічні та організаційні заходи. Державні програми підтримки потрібно обґрунтовано збалансувати як за кількістю різновидів, так і за об'ємами коштів, які мають надаватися. Це потрібно законодавчо зафіксувати та впровадити на тривалий строк, забезпечивши певну стабільність у сподіваннях агровиробників на отримання коштів на тривалий період часу - хоча би на декілька років на рівні, не нижчому, ніж у попередніх роках, який проте має регулюватися відповідно до ситуації на аграрному ринку.

Дослідження шляхів удосконалення фінансової політики агропромислового комплексу та практичне застосування аргументованих пропозицій на конкретних виробниках сприятиме знаходженню раціонального поєднання державних інструментів регулювання з ринковими, зниження тиску невиробничих факторів на галузь, загалом, та підвищення ефективності виробництва на сільськогосподарських підприємствах, зокрема.

Недостатнє вивчення таких складових механізму фінансування аграрного ринку, як надання кредитних ресурсів для здійснення діяльності підприємствами за умов незадовільної забезпеченості власними коштами та сезонності виробництва, залишає широкі можливості для досліджень на перспективу.

Анотація

У статті розглянута роль фінансової політики у забезпеченні розвитку АПК України в сучасних умовах та досвід розвинутих країн світу. Розглянуті шляхи удосконалення фінансової політики агропромислового комплексу та можливості підвищення ефективності кредитування сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: Фінансова політика, агропромисловий комплекс, кредитування, протекціонізм.

Анотация

В статье рассмотрена роль финансовой политики в обеспечении развития АПК Украины в современных условиях и опыт развитых стран. Рассмотрены пути усовершенствования финансовой политики агропромышленного комплекса и возможности повышения эффективности кредитования сельскохозяйственных предприятий.

Ключевые слова: Финансовая политика, агропромышленный комплекс, кредитование, протекционизм.

Summary

The article describes the role of financial policy in providing of AIC of Ukraine in modern conditions and experience of developed countries. Are examined the ways of improving of financial policies of agroindustrial complex and opportunities of increasing of the efficiency of crediting of agricultural enterprises.

Key-words: financial policy, agroindustrial complex, crediting, protectionism.

Список використаних джерел:

1. Гаврилук О.В Інвестування в агросектор: ідентифікація та напрями усунення перешкод / О.В. Гаврилук, Ю.О. Лупенко // Економіка АПК. – 2009. – № 6. – С. 63-68.
2. Іванюта В.Ф. Розвиток аграрного виробництва регіону: методологічне

забезпечення, стан та перспективи: Монографія. – П.: РВВ ПолтНТУ, 2009. – 431 с.

3. Мороз П. Аграрний бюджет-2010: кого підтримує держпідтримка? / П. Мороз, А. Олекса // АГРОПРОФІ. – 2009 р. – № 46. – С. 4-6.

4. Сайт Міністерства аграрної політики України // <http://www.minagro.gov.ua/>

5. Формування та функціонування ринку агропромислової продукції: Практичний посібник / За ред. П.Т. Саблука. – К.: ІАЕ УААН, 2007. – 556 с.

Ціни, витрати, прибутки агровиробництва та інфраструктура продовольчих ринків України / За ред. О.М.Шпичака. – К.: ІАЕ УААН, 2007. – 340 с.

УДК:911:33

Бавико О.Є.

СТАН ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Динамічний та ефективний розвиток інвестиційної діяльності є необхідною умовою стабільного функціонування і розвитку економіки. Масштаби, структура й ефективність використання інвестицій багато в чому визначають результати господарювання на різних рівнях економічної системи її стан, перспективи розвитку й конкурентоспроможність.

Поняття «інвестиції» є досить широким, тому йому важко дати єдине та повне визначення. Термін «інвестиції» походить від латинського *invest*, що означає «вкладати». У різних розділах економічної науки та в різних сферах його застосування його зміст має свої особливості [1, с. 26].

Історія світової фінансової кризи 2008 року, у черговий раз наочно продемонструвала необхідність активного розвитку реального сектору економіки, що передбачає насамперед реальні інвестиції й пагубний вплив віртуальної фінансової системи ринку цінних паперів. Економіка заснована на штучному попиті, віртуальній вартості й сумнівних зобов'язаннях у черговий раз зруйнувалася під тиском власних внутрішніх протиріч. На жаль, вже сьогодні можна констатувати те, що людство не зробить необхідних висновків і повернеться до старої структури економічних відносин. В цих умовах відносно стабільно буде функціонувати лише економічна система заснована на високому рівні капіталізації, запорукою чого, є реальні інвестиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам визначення сутності та механізмів ефективного залучення інвестицій багато уваги присвячено у працях, як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, зокрема Бланка І.А., Суторміної В.М., Мертенса А.В., Ковальова В.В., Первозванського А.А. і Первозванської Т.Н., Торкановського В.С., Кузнецової О.В., Ейсана Нікбахта та Анжеліко Гропеллі, Дж.О'Брайена і С.Шривастави, Хорна Дж. К. Вана, Гітмана Л., Джонка М., Шарпа У., Александера Г., Бэйлі Дж. [2, с. 160].

У сучасній західній літературі термін «інвестиції» часто трактується як покупка цінних паперів (акцій, облігацій) або портфельне інвестування.

У вітчизняній економічній літературі до 90-х років термін «інвестиції» для аналізу процесів соціалістичного відтворення практично не використовувався, основною сферою його застосування були роботи закордонних авторів і дослідження в області капіталістичної економіки. Базисним поняттям інвестиційної діяльності було поняття капітальних вкладень.

БІЗНЕС-НАВІГАТОР
№21, 2010. – 191 с.

Науково-виробничий журнал

Головний редактор: Жуйков Г. Є.
Редакційна рада: Білоусова С. В.,
Левківський К. М.
Відповідальний за випуск: Крупіца І. В.
Технічний редактор: Білоусов О.М.
Верстка: Попов М.А.
Комп'ютерний набір: Попов М.А.

Підписано до друку 17.11.2010
Формат 60 x 84.1/8 Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк.. 5,9 Наклад 300 примірників
Редакційно-видавничий центр МУБіП м. Херсон, вул. 49-ї Гвардійської дивізії, 37-А
тел./факс 33-53-40, 44-47-81;
E-mail: mubip@mubip.org.ua, metod@mubip.org.ua